

Kahdennetkymmenennetkolmannet kansainväliset kielitieteen olympialaiset

Bukarest (Romania), 26. heinäkuuta – 2. elokuuta 2026

Henkilökohtaisen kilpailun ratkaisut

Tehtävä nro 1. Vokaalit (V): [i, u, ə, a] ↔ ⟨i, u, e, a⟩.

Konsonantit (C):

• resonantit (N): [m, n, ŋ, j] ↔ ⟨m, n, ng, y⟩

• soinnittomat klusiilit (T): ⟨p, t, c, k, q⟩

• soinnittomat frikatiivit (S): [f, t̪, s, x, χ]

← [p, t, c, k, q]

→ ⟨v, l, s, g, r⟩

* ennen V tai Z

* pidentyneinä

(muotona T.T)

* S:n jälkeen

* T:n jälkeen

* ennen T

← [p^h, t^h, c^h, k^h, q^h]

* ennen S

* sanan lopussa

→ ⟨vv, ll, ss, gg, rr⟩

• soinnilliset frikatiivit (Z):

[v, ʒ, z, ʝ, ʑ] → ⟨v, l, s, g, r⟩

* kahden V välissä

* V ja N välissä

(missä tahansa järjestyksessä)

T ja Z väliin (missä tahansa järjestyksessä)

kirjoitetaan □.

* ennen S

Painorakenne:

• Jos ensimmäinen tavu on (C)VC, sitä painotetaan; muussa tapauksessa toinen tavu painotetaan.

• Paino sijoittuu joka toiselle tavulle ensimmäisen painotetun tavun jälkeen (paitsi viimeiselle).

• Jos (C)V painotetaan: $'(C_1)V.C_2 \rightarrow \begin{cases} '(C_1)V.C_2 & (\text{jos } V = a, i, u) \\ '(C_1)VC_2.C_2 & (\text{jos } V = ə) \end{cases}$

• Vain YKJ murteessa: $\dots(C)VC.(C)V.(C)V(C)\dots \rightarrow \dots'(C)VC.(C)V.(C)V(C)\dots$ (rakenne alkaa alusta).

(a)

1.	[^h məɫ.qu. ^h ʒəʒ.ʒi. ^h ux.ta]	melquleliurta
2.	[qa. ^h ja:pix. ^h ka:ni]	qayapigkani
3.	[ta. ^h ʔi:χaq ^h]	tallirraq
4.	[^h kəx.sa. ^h iʔ.ku.taq ^h]	keggsailkutaq
5.	[^h cup.ʒa. ^h ʔax.tuq ^h]	cup'gallagtuq

(NI)

(b)

6.	aartartuq	[a. ^h ax.taχ.tuq ^h]
7.	akekataki	[a. ^h kək.ka. ^h ta:ki]
8.	negavgun	[nə. ^h ʒav.ʒun]
9.	atasuak	[a. ^h ta:zu.ak ^h]
10.	ner'ciquq	[^h nəx.ci.quq ^h]
11.	alikenritaqa	[a. ^h ʒi:. ^h kən. ^h xi:ta.qa]
		[a. ^h ʒi:. ^h kən. ^h xi:ta:qa]
12.	neqlinrrarmek	[^h nəq ^h .ʔin. ^h χax.mək ^h]

(NI)

(YKJ)

Tehtävä nro 2.

- (a)
1. **kpêdê** — C. *paahdettaessa mustaksi muuttuva pähkinä*
 2. **kpêdêkpêdê** — A. *musta*
 3. **kpaapî ntóó** — B. *erittäin valkoinen*
 4. **kpaapî tp:oo** — G. *valkokakadun poikainen*
 5. **nkéli tp:oo** — D. *pieni laiva*
 6. **tpile kpaapîkpaapî** — F. *valkoinen esi-ne*
 7. **yi yââ taataa** — E. *puussa on punaiset lehdet*
 8. **chêêpî mbwii miyó** — M. *kaksi pitkää ja ohutta kiveä*
 9. **kinikini** — K. *rasvainen*
 10. **lîmî k:ii** — N. *nopeasti ("kuin salama")*
 11. **mty:aamty:aa** — P. *makea*
 12. **mty:aa wee** — H. *mehiläinen*

- (b)
28. **k:ii** —
 - *banaanikasvi*
 - *(samanlainen) kuin*
 29. **kpaapî** — *valkokakadu*
 30. **kîgha** — *kypsä*
 31. **mty:aa** — *hunaja*
 32. **nkéli dnye** — *englannin kieli*
 33. **ngwolo** — *silmä*
 34. **kémi kîgha nt:uu** — *kypsä mango*

- (d)
35. **kpaapî tp:oo kpaapî tp:oo** — V. *(nuori kyhmyhuulikala)*
 36. **mbóó** — II. *(taivas)*
 37. **mbóó nté** — VI. *((vaalean)sininen [kirj. merk. 'kuin taivas'])*
 38. **mbóó p:uu nkéli** — IV. *(lentokone [kirj. merk. 'laiva taivaalla'])*
 39. **pê pê** — I. *(tuhatjalkainen)*
 40. **taa** — III. *(punainen papukaija)*

- (e) Perusvärit (musta, valkoinen, punainen) on johdettu samanväristen substantiivien reduplikaatiolla. Muut värit (vihreä, keltainen, sininen) ilmaistaan vertailulausekkeilla ('kuin tuoreet puunlehdet', 'kuin kypsä banaanihedelmä').

13. **nkéli chêêpî pââ** — I. *rautapalat*
14. **nkéli pi** — J. *eurooppalainen, ulkomaa-lainen*
15. **tpile wee** — L. *hyönteinen*
16. **yi mbwii** — O. *keppi*
17. **kémi nt:uu** — Y. *(kypsymätön) mango*
18. **k:ii miyó** — X. *kaksi banaanikasvia*
19. **nkéli mbwaa** — Q. *alkoholijuoma*
20. **ngwolo nt:uu** — S. *silmämuna*
21. **mbwaa** — Z. *vesi*
22. **mwi pê** — U. *suolistomato*
23. **tpile pê k:ii kîgha nt:uu k:ii** — AA. *keltainen käärme*
24. **pi mbwii** — V. *pitkä ja laiha ihminen*
25. **pi ntóó** — R. *ruumis (jäännökset)*
26. **tpile pê yi kuu yââ k:ii** — T. *vihreä käärme*
27. **yi pââ** — W. *puunrungot*

- (c)
- BB. *(hänen) poika(nsa) — tp:oo*
 - CC. *vihreä — yi kuu yââ k:ii*
 - DD. *rasva — kini*
 - EE. *tuore, raaka — kuu*
 - FF. *(kypsymätön) hedelmä — nt:uu*
 - GG. *musta ihminen — pi kpêdêkpêdê*
 - HH. *Rosselin saari — Yéli*

Tehtävä nro 3. Substantiivien monikot eivät ole johdettu yksikkömuodeista johdonmukaisella tavalla.

Pronominit:

ki= — yks. 1. pers.

kia= — yks. 2. pers.

nu= — yks. 3. pers.

Verbi:

- vartalo-**kura**: realis (imperfekti)
- vartalo-**rii**: irrealis (konditionaali)

Demonstratiivipronominit (D):

iina — yks.

iipi — elollinen mon.

iimi — eloton mon.

Sanajärjestys (realis):

- $S \ V \ \begin{pmatrix} O \ (IO) \\ (IO) \ O \end{pmatrix}$ (S — subjekti, V — predikaatti, O — objekti, IO — epäsuora objekti)
- D N (N — substantiivi)
- X Y (X — omistaja, Y — omistettava)
- $D_X \ Y \ X$

Sanajärjestys (irrealis): substantiivilauseke heti verbin jälkeen siirtyy (kokonaan tai osittain).

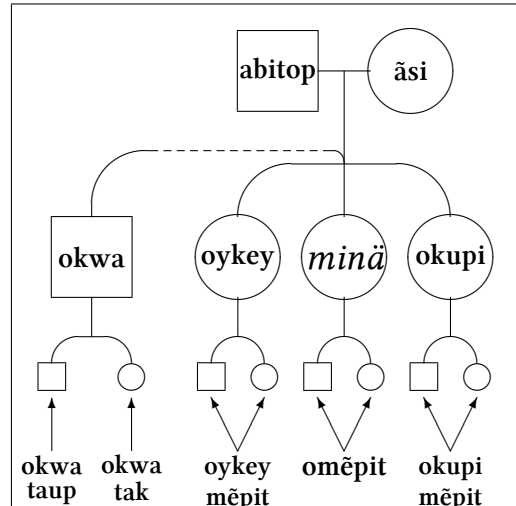
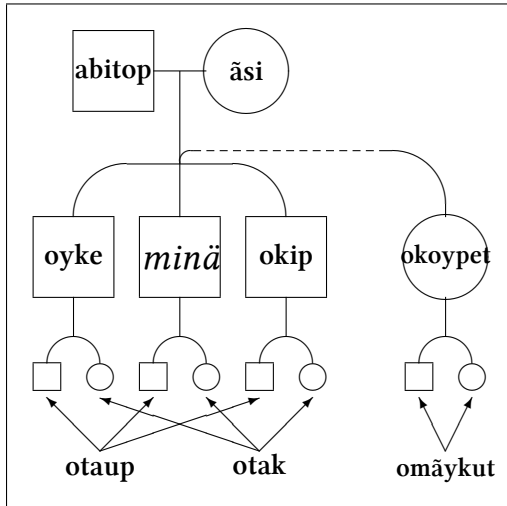
realis	→	irrealis
S V N	→	S N V
S V X Y	→	S X Y V
S V D N	→	S D V N
S V D_X Y X	→	S D_X Y V X
(ei esiinny tässä tehtävässä)	→	S D_Y V X Y
(ei esiinny tässä tehtävässä)	→	S D_Y V D_X Y X

- (a) 17. **kia=iipi siwiirarii miisaji paaajuuyaapi** — *Sinä vierailisit näiden naisen opettajien luona.*
 18. **nu=nikikura Leo paapaaja** — *Hän näki Leon kalan.*
 19. **ki=iina masiitiirii miisaji iimina** —
Minä myisin tämän [naisen kanootin].
Minä myisin kanootin tälle naiselle.
 20. **ki=iipi kariiniirii iina mira ikwani** — *Minä huolehtisin näistä tämän miehen lapsista.*
- (b) 21. *Sinä ostit näiden lasten kanootit.*
kia=masiikura iipi iiminaka mira
 22. *Sinä katkaisisit opettajan köyden.*
kia=paaajuuyaana iiyii isikirii
 23. *Minä ostaisin näiden naisten talon.*
ki=iipi iita masiirii iitimira
 24. *Hän myisi nämä kirjat Emalle.*
nu=iimi masiitiirii simiimiya Ima
nu=Ima masiitiirii iimi simiimiya
 25. *Minä korjaisin tämän näiden miesten kanootin.*
ki=iina irikatajuurii iipi iimina ikwaniwiya

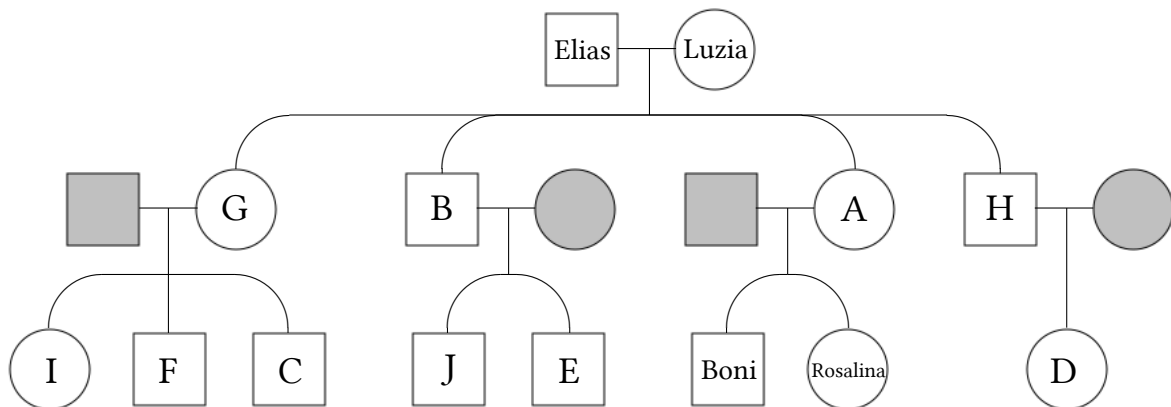
Tehtävä nro 4.

vanhempi veli $\equiv$ vanh. mies. serkku
nuorempi veli $\equiv$ nuor. mies. serkku

vanhempi sisko $\equiv$ vanh. nais. serkku
nuorempi sisko $\equiv$ nuor. nais. serkku

(a)

(b) Boni > Rosalina > 10 (D) > 5 (I) > 6 (F) > 8 (J) > 9 (E) > 7 (C)

- (c) (i) oykey mēpit
(ii) oykey
(iii) okoypet
(iv) okip
(v) okwa
(vi) otak

Tehtävä nro 5. Säännöt:

- Sanajärjestys: ajan adverbi verbi.
- Aspekti/Aikamuoto:

aspekti	imperfektiivinen (tapahtuma on jatkuva/pitkäkestoinen)	perfektiivinen (tapahtuma on lyhytkestoinen)
aikamuoto	– ei-menneisyys (minä olen kutsumassa heitä nyt) – menneisyys (minä olin kutsumassa heitä viikko sitten)	– lähimenneisyys (minä kutsuin heitä eilen) – menneisyys (minä kutsuin heitä viikko sitten)

- Verbimuodon rakenne:

1. objekti:

aspekti	imperfektiivinen	perfektiivinen
yks. 1. pers.	wo-	zw-
mon. 1. pers.	n-	nzn-
mon. 2. pers. mon. 3. pers.	e-	th-

3. juuri:

aspekti	imperfektiivinen	perfektiivinen
nähdä	-mar-	-mar-
tuoda takaisin	-brig-	-brim-
halata	-fath-	-faf-
tavata	-wagr-	-waf-
kutsua	-bräkn-	-s-

2. aspekti = perfektiivinen: -ä- (-äCa- > -eCa-;
C on konsonantti)

4. aspekti = imperfektiivinen: -w-

5. aikamuoto = menneisyys (viikko sitten): -a-

6. subjekti:

yks. 1. pers.	-é (-aé > -a)
mon. 1. pers.	-e (-ae > -ake)
mon. 2. pers. = mon. 3. pers.	-th (-wth > -wrth)

Vastaukset:

- (a) 15. Te halasitte minua eilen. kayé zwefafth
 16. Minä kutsuin teitä viikko sitten. nümä thäsa
 17. Te olette halaamassa minua nyt. zena wofathwrth
 18. He tapasivat meidät viikko sitten. nümä nznewafath
- (b) 19. nümä nbrigwath Te olitte tuomassa meidät takaisin viikko sitten.
 He olivat tuomassa meidät takaisin viikko sitten.
 20. kayé thefafé Minä halasin teitä eilen.
 Minä halasin heitä eilen.
 21. nümä emarwa Minä olin näkemässä teidät viikko sitten.
 Minä olin näkemässä heidät viikko sitten.
 22. kayé nznäbrimth Te toitte meidät takaisin eilen.
 He toivat meidät takaisin eilen.